

ΓΙΑ ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ Ομιλία στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (27 Ιανουαρίου 2018)

του Σταύρου Ζουμπουλάκη
Εκδόσεις ΠΟΛΙΣ, Φεβρουάριος 2018

Στη μακρά σειρά του ιστορικού κακού, η γενοκτονία των Εβραίων κατέχει μοναδική θέση. Μοναδική δεν σημαίνει και μόνη. Η μοναδικότητα της εβραϊκής γενοκτονίας οφείλεται στον λόγο για τον οποίο έγινε (επειδή οι Εβραίοι είχαν διαπράξει το αποτρόπαιο έγκλημα να γεννηθούν) και στον τρόπο με τον οποίο έγινε (ψυχρή μεθοδικότητα, συστηματικότητα και, κυρίως, ολικότητα). Ο ναζιστικός διωγμός εναντίον των Εβραίων ήταν ολικός: οι ναζί αρνούνταν στους Εβραίους το δικαίωμα να υπάρχουν, να υπάρχουν πάνω στη γη, όλοι, μέχρις ενός. Το

Ολοκαύτωμα είναι μοναδικό γεγονός καθολικής σημασίας. Αφορά ασφαλώς τους Εβραίους με έναν εντελώς ξεχωριστό τρόπο, αφορά όμως και όλους εμάς τους άλλους. Το Ολοκαύτωμα θέτει υπό διαρκή δοκιμασία την ηθική μας συνείδηση και η αναμέτρηση μαζί του ίσως μας οδηγήσει να συνειδητοποιήσουμε τουλάχιστον δύο πράγματα. Πρώτον: κανείς μας εν είναι προφυλαγμένος από τη διάπραξη του κακού, δεν υπάρχουν κοσμοθεωρητικές εγγυήσεις έναντι της βαρβαρότητας. Μόνη εγγύηση είναι εκείνο το λεπτό, εύθραυστο και τρεπτό πράγμα που είναι η ανθρώπινη συνείδηση, όταν λάβει κάποια στιγμή τη δύσκολη απόφαση να μην κάνει κακό σε άλλον άνθρωπο. Δεύτερον, η παθητικότητα δεν είναι ηθικά ουδέτερη στάση, γιατί αφήνει το κακό να προχωράει ανεμπόδιστο.

του Σταύρου Ζουμπουλάκη
από το οπισθόφυλλο του βιβλίου